KLIIMAMINISTEERIUM

ELi 2040 kliimaeesmärk ja CO2 heite tööstusliku haldamise teatis

Merilyn Möls
Taastuvenergia ja rohetehnoloogiate nõunik
28.02.2024

ELi kliimaeesmärk 2040. aastaks teatis

Visioon pärast 2030. aastat

2040. aasta eesmärk ja tee kliimaneutraalsuse poole

Ülemineku ellu viimine

Ambitsioonikas globaalne kliimaalane tegevus

Võtmepoliitikad

- KHG vähendamise EL-i ülene üldeesmärk on **-90%,** kui 2030. aasta järgseks perioodiks kehtestatakse õiged poliitikad
- Kaasnes põhjalik mõjuhinnang sektoritest ja nende panusest ning potentsiaalist.

Millised sektorid peavad 90%ni jõudmiseks rohkem panustama?

Räägitakse kõigi sektorite panustamise vajadusest:

- EL energiasüsteemides fookus taastuvenergial, null- ja madala KHG heitega lahendused (sh tuumaenergia kui võimalik valik), selge eesmärk fossiilkütustest väljuda; elektrienergia dekarboniseerimine 2030-2040
- tööstuse dekarboniseerimine, sh selleks vajalikud investeeringuid ja konkurentsivõimet võimaldava raamistiku loomine, ringmajanduse edendamine, süsiniku eemaldamine jmt;
- transpordi heitkoguste tuntav vähendamine vrld 2015.a, mobiilsuse parandamine;
- maakasutus, toidusüsteemid, biomajandus ja nende roll (sh tervislikud ökosüsteemid, kestlik maakasutus, elurikkuse kaitsmine).

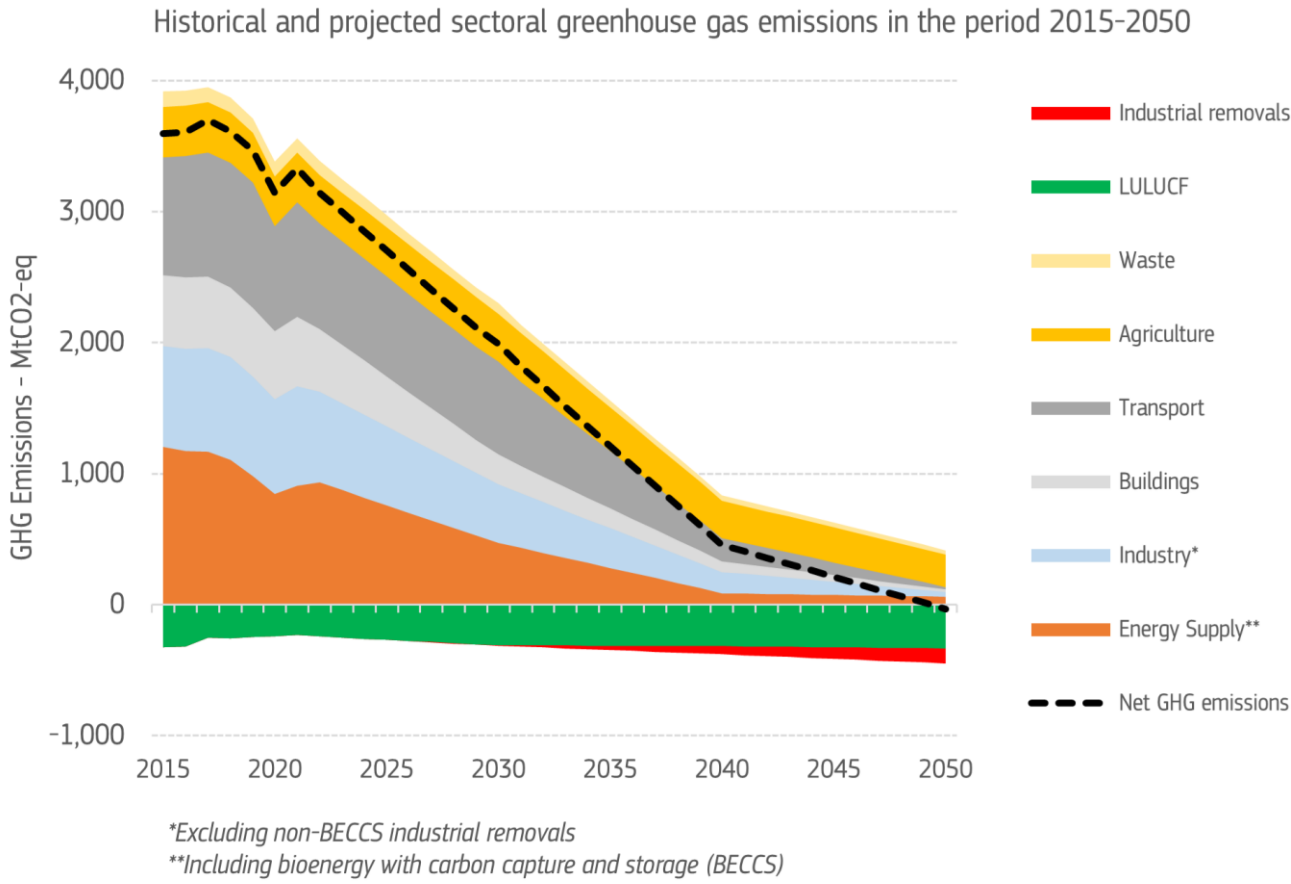

2040 võtmepoliitikad

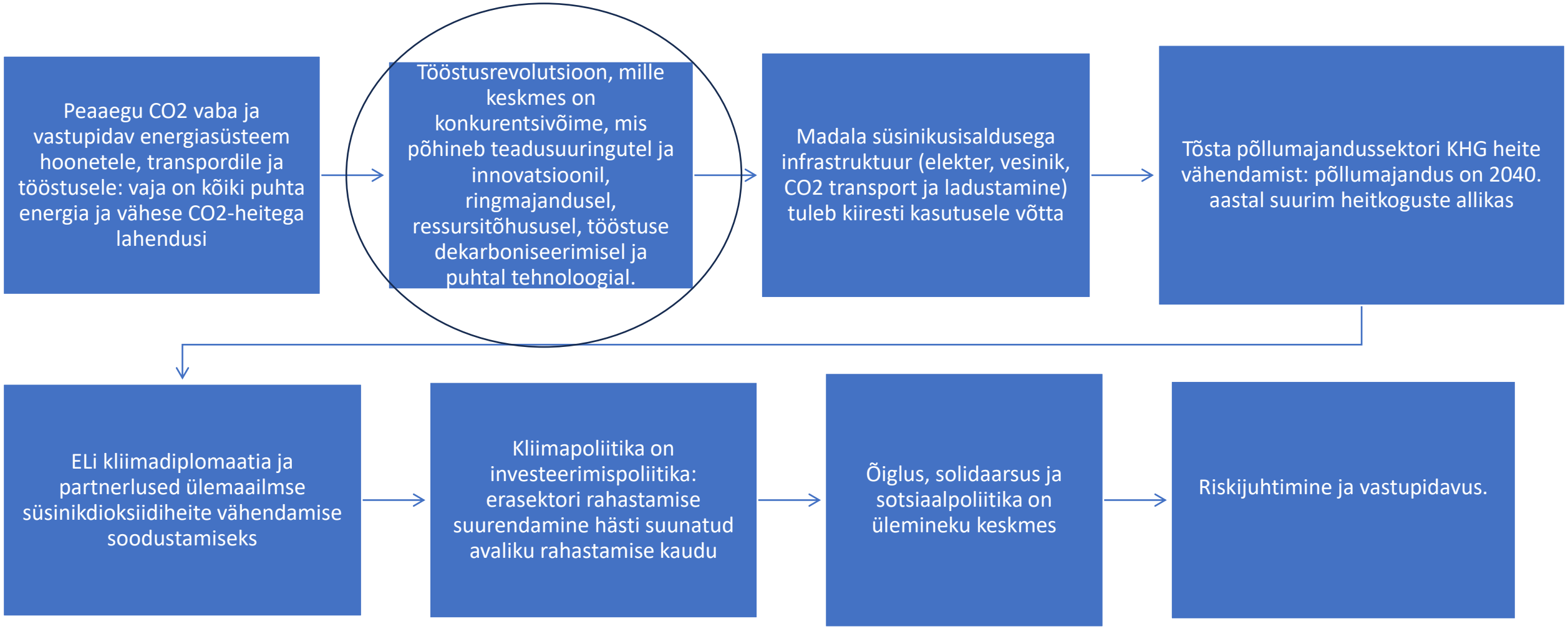

CO2 heite tööstusliku haldamise teatis

- Eesmärk panustada 2040. aasta -90% KHG heite vähendamise eesmärki. Fookus on tehnoloogiatel, mis aitavad CO2 koguda või otse atmosfäärist eemaldada ja seda seejärel säilitada või kasutada. Nende kasutuselevõtt prioriteetne nn *hard to abate* ehk raskesti dekarboniseeritavates sektorites (nt tsementitööstus, jäätmetest energia tootmises). Ka siin fookus taas investeeringute ja rahastuse suunamisel, teadusuuringute, innovatsiooni ja teadlikkuse parandamisel ja rahvusvahelisel koostööl. Konkreetsemalt on fookus kolme tüüpi CO2 tööstuslikul haldamisel:
  - CCS ehk CO2 kogumine ja säilitamine (fossiilse, biogeense või atmosfäärilise päritoluga CO2 heidete kogumine püsivaks ja ohutuks geoloogiliseks säilitamiseks);
  - CCU ehk CO2 kogumine, säilitamine ja kasutamine (kinni püütud CO2 kasutatakse fossiilse CO2 asendamiseks sünteetilistes toodetes, kemikaalides või kütustes);
  - DACCS ehk CO2 eemaldamine atmosfäärist (biogeenne või atmosfäärist CO2 kogutakse tehnoloogiliste vahenditega ja paigutatakse püsivasse ladustamisse).
- Lisaks käsitletakse ka CO2 transpordi taristut, ehk kuidas nende kolme tehnoloogia abil kokku kogutud CO2 transportida tööstuslikes protsessides kasutamiseks (sest kogu ühes kohas kokku kogutud CO2 ei kasutata otse kogumiskohas ära), nt ehitustoodete, sünteetiliste kütuste, plastide või muude kemikaalide jaoks või püsivaks ladustamiseks. Transportida saab torujuhtme, laevade, maantee- või raudteetranspordiga.

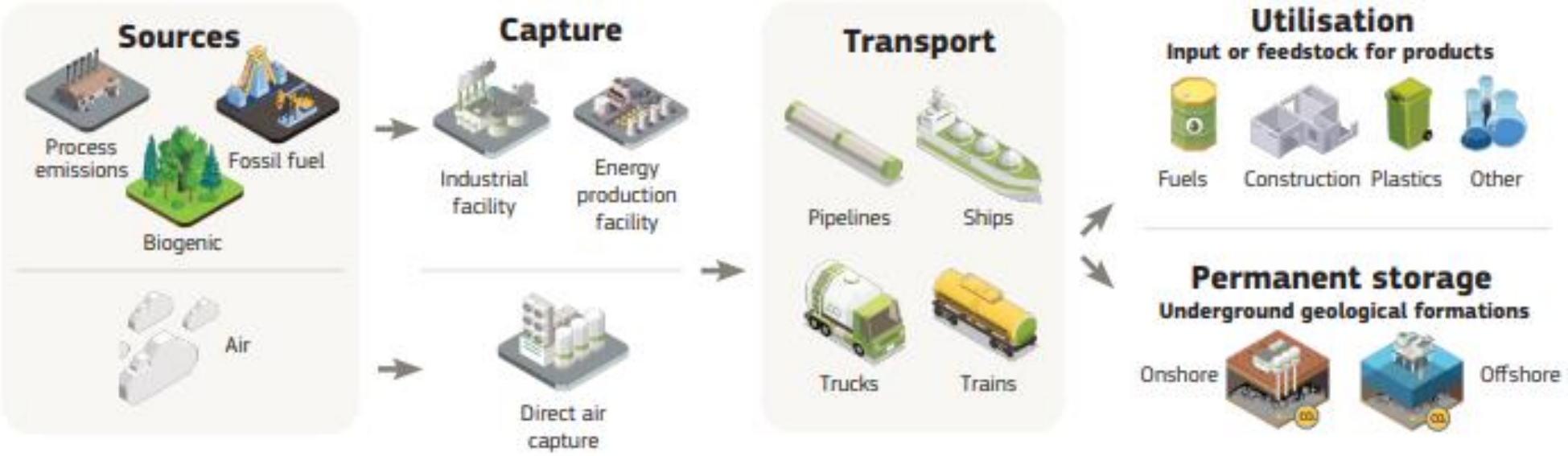

KLIIMAMINISTEERIUM

Tööstusliku süsinikumajanduse arendamise etapid

- 2030. aastaks CO2 säilitamise võimsus vähemalt **50 miljonit tonni** aastas koos sellega seotud transporditaristuga, mis koosneb torujuhtmetest, laevadest, raudteest ja maanteedest;
- 2040. aastaks peaks enamik piirkondlikke CO2 väärtusahelaid muutuma ELi kliimaeesmärkide saavutamiseks majanduslikult elujõuliseks ning CO2-st peaks saama kaup, millega saab kaubelda selle säilitamiseks või kasutamiseks ELi ühtsel turul. **Utiliseeritakse kuni kolmandik kogutud CO2-st;** CO2 säilitamise võimsus vähemalt **280 miljonit tonni** aastas
- 2040. aastast peaks tööstuslik süsinikumajandus olema ELi majandussüsteemi lahutamatu osa ning biogeensest või atmosfääri CO2-st peaks saama süsinikupõhiste tööstusprotsesside või transpordikütuste peamine allikas. CO2 säilitamise võimsus **vähemalt 450 miljonit tonni** aastas 2050.a

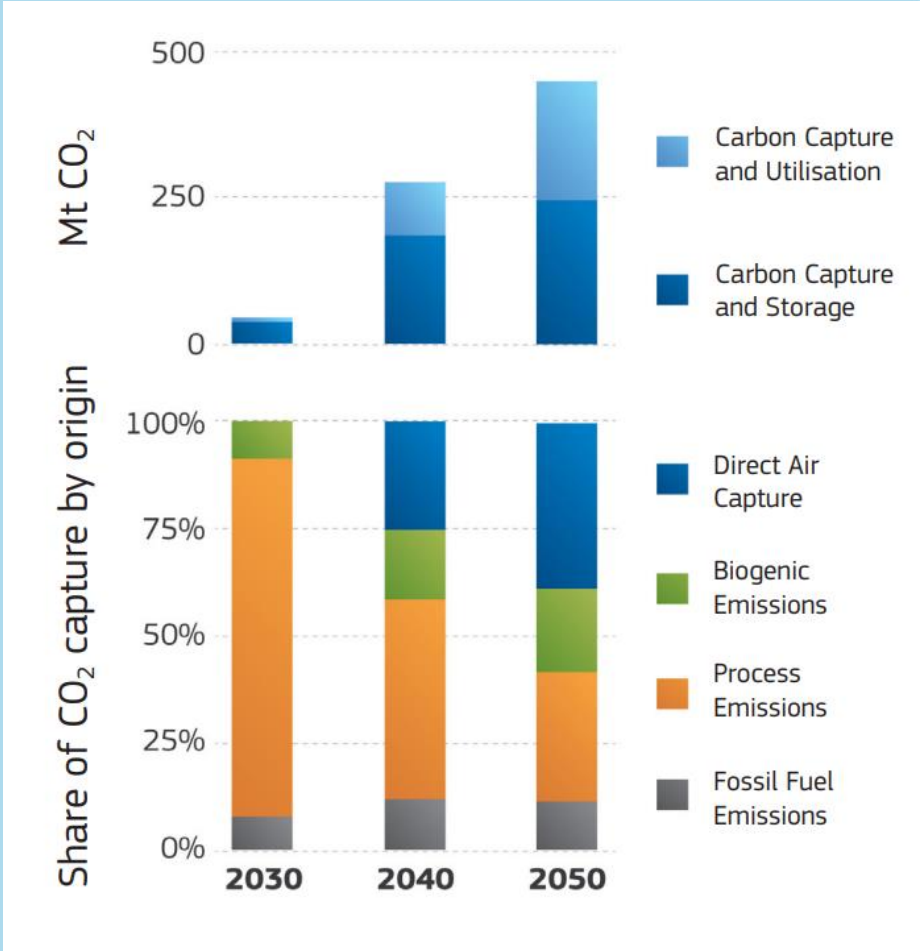

Planeeritavad CO2 kogumise ja säilitamise algatused

- **Nõudluse hindamise ja koondamise platvorm**: Viib CO2 tarnijad kokku säilitamiskohtade käitajatega.
- **CO2 säilitamiskohtade investeerimisatlas**: Luuakse ja tehakse kättesaadavaks, et toetada investeeringuid.
- **CO2 kogumise ja säilitamise suunised**: Hõlbustavad loamenetlusi ja suurendavad finantskindlust strateegilistes nullnetotehnoloogia projektides.
- **CO2 kogumise ja utiliseerimise strateegiad**: Suurendavad kestlikest allikatest pärit süsiniku kasutust tööstuses, sh kemikaalid, kütused, polümeerid.
- **Süsiniku sidumise eesmärgid ja poliitikad**: et stimuleerida süsiniku tööstuslikku sidumist, kaalub komisjon CO2 sidumise üldeesmärkide kehtestamist kooskõlas ELi 2040. aasta kliimaeesmärgi ja 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärgiga,
- **Toetusmehhanismid ja poliitikavariandid**: Arendab süsteeme süsiniku tööstuslikuks sidumiseks ja integreerimiseks ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS).
- **Teadus, innovatsioon ja tehnoloogia**: Toetab CO2 sidumisega seotud projekte läbi „Euroopa horisont“ programmi ja innovatsioonifondi.

KLIIMAMINISTEERIUM

Tänusõnad!